

Aanpakken PRRS vraagt om keuzes maken en goede voorbereiding

Eerst doel bepalen dan starten met aanpak PRRS

De komende jaren zal iedere varkenshouder aan de slag gaan met PRRS om Nederland uiterlijk 2050 vrij te krijgen van het virus. Dat er werk aan de winkel is, blijkt uit een analyse van dierenarts varkens Marc Schyns van MSD Animal Health. ‘Slechts 15 procent van de vleesvarkensbedrijven is PRRS-vrij. Denk dus goed na over de manier waarop je PRRS te lijf gaat.’

Dat het nodig is om PRRS aan te pakken, staat buiten kijf. Niet alleen vanwege het plan van de Coalitie Vitale Varkenshouderij om Nederland PRRS-vrij te krijgen. En ook niet omdat Europa verplicht dat exportsperma afkomstig is van PRRS-vrije fokberen en biggen bij export geen PRRS-verschijnselen mogen

hebben. Deze aanpak is nodig omdat PRRS een enorme negatieve impact kan hebben op de gezondheid van dieren en de technische resultaten. Een uitbraak kost gemiddeld 136 euro per zeug en 3,36 euro per vleesvarken. Ook zonder uitbraak gaat het PRRS-veldvirus ten koste van de resultaten, mede omdat andere ziekteverwekkers meer kans krijgen.

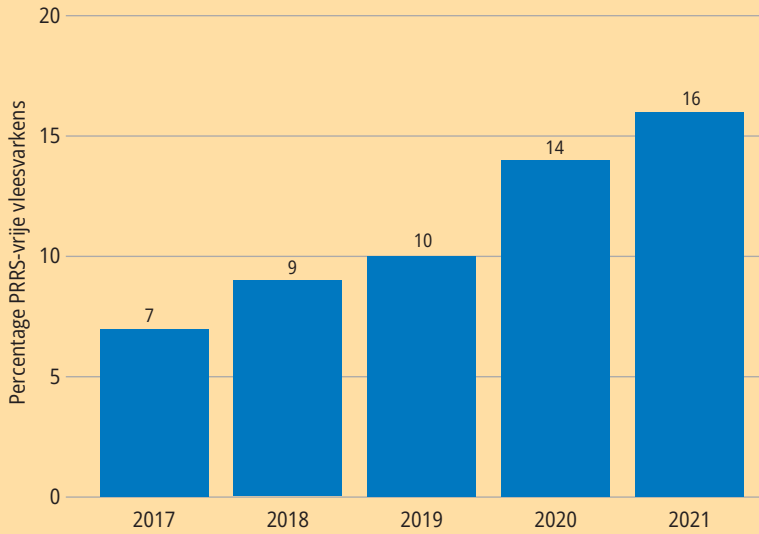
‘Je hebt het toch al snel over enkele euro’s schade per varken’, zegt Schyns. ‘Met de huidige hoge voerprijzen zal het nog meer zijn.’

SNELHEID PRRS-AANPAK

Het type bedrijf bepaalt hoe snel PRRS wordt aangepakt. Berenfokkers zijn al vrij of worden dat op korte termijn. Bedrijven die

85 procent vleesvarkens PRRS-positief

Het PRRS-virus is in Nederland wijd verbreid. MSD Animal Health begeleidt varkenshouders en dierenartsen al jaren bij het creëren van PRRS-vrije dierstromen en verzamelt daarbij veel resultaten die inzicht geven in de PRRS-situatie in Nederland. De resultaten hiervan werden onlangs op het European Symposium of Porcine Health Management (ESPHM) gepresenteerd. Uit de cijfers over de jaren 2018 tot en met 2021 blijkt dat op zo’n 30 procent van de bedrijven de tienweeksebiggen negatief zijn in de PCR-test voor PRRS. Bij de oudste vleesvarkens is dat aandeel PRRS-vrije bedrijven gehalveerd. Nog zo’n 15 procent van de bedrijven hebben vleesvarkens rond slachtleeftijd die nog vrij zijn van PRRS en bij 85 procent van de bedrijven hebben de vleesvarkens een infectie doorgemaakt. Het grootste deel van de vleesvarkens maakt dus de negatieve gevolgen van een PRRS-besmetting door.

fokgelten produceren, zullen vrij worden of op zijn minst een groot deel PRRS-vrije fokgelten uitleveren. De volgende groep bedrijven waar PRRS-vrij een voordeel oplevert, zijn volgens Schyns de gesloten bedrijven en gesloten combinaties. ‘Voor die bedrijven betekent dit een besparing op het vaccineren van biggen. Ze profiteren ook direct van de betere gezondheid en resultaten bij zeugen en vleesvarkens.’

Voor vleesvarkenshouders is het in theorie het gemakkelijkst om vrij te worden van PRRS. Ze dienen PRRS-vrije biggen aan te kopen en het veldvirus buiten hun stallen te houden.

Het betekent dat de zeugenhouders als eerste stap zullen kiezen voor het produceren van die PRRS-vrije biggen. Dit is mogelijk, ook als nog niet het hele bedrijf vrij is van PRRS. Dat is nog weer een stap verder. Het betekent wel dat de biggen niet meer worden gevaccineerd, het vaccineren van de zeugen kan dan nog wel.

‘ER ZIJN MEERDERE MOGELIJKHEDEN OM PRRS-VRIJ TE WORDEN’

Bedrijven die aantoonbaar vrij willen worden van PRRS kunnen niet meer vaccineren, want het onderscheid tussen het veldvirus van PRRS en het vaccinvirus is moeillijk te maken. Het vergt een vergaand en wat duurder onderzoek, maar ook dan vallen de resultaten vaak tegen. Voor varkenshouders die PRRS-vrije biggen willen leveren is er nog wel de keuze of ze de

Marc Schyns, MSD Animal Health

zeugen willen blijven vaccineren. Schyns: ‘Als er in de omgeving nog veel varkensbedrijven zitten waarvan niet zeker is of ze wel PRRS-vrij zijn is dat mogelijk de beste keuze. Het is in ieder geval een afweging die de varkenshouder moet maken.’ Is de keuze voor ofwel helemaal vrij worden van PRRS ofwel het leveren van PRRS-vrije biggen gemaakt, dan moeten varkenshouders nog beslissen via welke weg ze dat willen doen. Bedrijven die beren of gelten fokken of gesloten bedrijven/combinaties kunnen kiezen voor de snelste en duurste stap: depop-repop. Het andere uiterste is vrij worden met hulp van vaccinatie en strikte biosecurity om interne verspreiding van het PRRS-virus te voorkomen en daarop voortdurend te controleren. Daar zitten nog allerlei variaties tussenin, zoals de methode van load-close-homogenize waarbij een bedrijf ineens heel veel gelten aanvoert en minimaal zeven maanden op slot gaat. Een heel strikte quarantaine en adaptatie van de opfokzeugen op

een vermeerderingsbedrijf werkt ook. Schyns: ‘Belangrijkste is dat je een keuze maakt en daar het plan van aanpak op afstemt. Schakel daarbij hulp in van deskundigen. Hoe pak je de quarantaine en adaptatie van je opfokzeugen aan? Werkt het reinigen en ontsmetten van de afdelingen goed genoeg om PRRS weg te krijgen? Een voorbeeld hiervan is dat je moet weten hoe het apparaat dat ontsmettingsmiddel doseert optimaal is ingesteld zodat het een volledige dosis afgeeft. Een ander voorbeeld is dat je zeker moet weten of de transportwagen volledig PRRS-vrij is voor gebruik. Kan de transporteur dat garanderen, door bijvoorbeeld een hittebehandeling van de biggenwagen?’

MONITOREN BELANGRIJK

Voor de meeste zeugenhouders zal het voorlopig voldoende zijn om als eerste stap PRRS-vrije biggen te leveren. Om dat te bereiken moet de PRRS-status van de zeugenstapel stabiel zijn. Dat is te realiseren met een goede quarantaine en adaptatie van de opfokzeugen, ook bij eigen aanfok, en een juist vaccinatieprogramma. Dan kunnen de biggen bij de geboorte PRRS-vrij zijn en vrij blijven met een goede biosecurity in kraam- en opfokstal. Monitoren van de PRRS-status van de biggen is hierbij van groot belang. Dat kan door onderzoek van de lichaamsvloeistoffen van biggen die vrijkomen bij castratie of bijvoorbeeld de ‘tongetjes’-methode. Hierbij worden tongetjes van gestorven biggen verzameld. Tijdens het onlangs gehouden European Symposium of Porcine Health Management (ESPHM)-congres bleek dat deze methode goed inzicht in de PRRS-status van de biggen biedt.

PRRS-vrije biggen leveren is voor de meeste zeugenhouders de eerste stap.